

Ilmarinen Katja,
Lindström Elina

5.11.2025

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuus 7.11.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:n ja perhehoitolain 12 §:n muuttamisesta.

THL pitää tarkoituksenmukaisena, että vähimmäispalkkiota korotetaan. Jo alimmassa palkkioluokassa omaishoitajan on sitouduttava hoitoon ja huolenpitoon useita kertoja joka päivä, joten palkkion korotusta voidaan pitää perusteltuna. Palkkion korotus hyödyttää enemmän pienituloisia omaishoitajia, toisin kuin esimerkiksi omaishoidon palkkion verottomuus. Suurin osa omaishoitajista saa alinta hoitopalkkiota.

Alimman hoitopalkkion korottaminen lisää omaishoidon arvostusta vaativassa hoitotyössä. Omaishoitaja pystyy palkkion avulla esimerkiksi hankkimaan omaa jaksamista tukevia, omaan elämäntilanteeseensa soveltuvia tukipalveluja. Ne voivat olla hoito- ja hoivapalveluja tai arkea helpottavia palveluja. Omaishoidon tuki on korvaus tehdystä hoidosta ja huolenpidosta. Se ei ole korvaus esimerkiksi ansionmenetyksestä. Omaishoitajien taloudellista toimeentuloa tulee tarkastella esimerkiksi osana sosiaaliturvakomitean työtä.

Hyvinvointialueiden on tärkeä varmistaa, että omaishoitotilanteeseen on saatavilla kokonaisvaltainen tuki sekä omaishoitajalle että hoidettavalle henkilölle. Omaishoidon tukeen kuuluvat palvelut ja omaishoitajan lakisääteiset vapaat tukevat omaishoitajan jaksamista rahallisen korvauksen lisäksi.

Hyvinvointialueiden ratkaisut omaishoidon tuen myöntämisessä, ja omaishoidon asema palvelujärjestelmässä, vaikuttavat omaishoidon

Ilmarinen Katja,
Lindström Elina

5.11.2025

tuen yleisyyteen alueella ja sen toteuttamiseen enemmän kuin lainsäädäntö. Omaishoidon tuen alimman palkkion korotuksella ei ole merkitystä, jos hyvinvointialue varaa omaishoidon tukeen liian vähän määrärahoja, eikä sopimuksia tehdä. Turvallinen omaishoito vaarantuu, jos hyvinvointialueella ei tarjota omaishoitajan jaksamista tukevia palveluja riittävästi.

Omaishoidon tuen kehittämistä, muun muassa myöntämisperusteiden ja muiden käytänteiden kansallista yhdenmukaistamista, tulee edelleen systemaattisesti jatkaa. Sopimusomaishoito keventää muiden palvelujen tarvetta hyvinvointialueilla. *Jotta palkkion korotuksella saadaan toivotut vaikutukset, tulee seurata omaishoidon tuen toteumaa.* Seurannan kohteena tulee olla muun muassa omaishoidon tuen sopimusten määrä hyvinvointialueilla, mille ikäryhmille sopimuksia tehdään ja omaishoidon tuen palkkiot. Samoin on tärkeää varmistaa, että omaishoitajan jaksamista tuetaan riittävästi hyvinvointialueilla.

THL jatkaa omaishoidon kehittämistä yhdessä hyvinvointialueiden kanssa ja muun muassa julkaisee kansallisen oppaan omaishoidosta vuonna 2026.

Perhehoitajia ja perhehoitoa halutaan lisätä valtakunnallisesti. Lakimuutos voi osaltaan madaltaa kynnystä ryhtyä perhehoitajaksi, auttaa perhehoitajia ennakoimaan ja vakauttamaan talouttaan ja myös jatkamaan perhehoitotyössään. Lakimuutos on perusteltu myös perhehoitajien yhdenvertaisuuden vahvistumisen näkökulmasta.

Ikääntyneillä ja vammaisilla henkilöillä on tarve hoivapaikkoihin. Perhehoidon yleistyminen vastaa yksilöllisten asumis- ja hoivapalvelujen tarpeeseen. Perhehoito on myös tärkeä tukipalvelu omaishoidolle, koska perhehoitajat sijaistavat sopimusomaishoitajia heidän lakisääteisten vapaiden aikana.

Ilmarinen Katja,
Lindström Elina

5.11.2025

Hallituksen esityksestä ei tule ilmi miksi esityksessä ehdotettuihin tilanteisiin ei voisi yksinkertaisesti soveltaa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa (joka kirjataan sopimukseen liittyen ehdotettuihin tilanteisiin), vaan on päädytty yhteen lisäkorvauskuukauteen. Perhehoitolakiin ja sopimukseen kirjattaisiin kolmen kuukauden irtisanomisaika näissä tilanteissa.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Osaston johtajan sijainen,
kehittämisojohtaja

Anu Muuri